

In gesprek met...

Eric Elbers, CRV

Voor de leden van de vereniging is het niet altijd duidelijk hoe een traject van een ki stier eruitziet, en ook waarom er bij CRV bepaalde keuzes worden gemaakt.

Door leden van Verbeterd Roodbont stamboek werd er bijvoorbeeld geopperd om meer rieten gesekt te maken, of werd er de vraag gesteld waarom de stier al geslacht was.

Deze vragen kunnen wij ons goed voorstellen, maar zijn vanuit jouw/CRV kant ook goed uit te leggen.

Om hier wat duidelijkheid en openheid in te verschaffen, willen we je graag de volgende vragen voorleggen:

1) Wat vind je dusver van het gebruik van Jorgen conventioneel en gesekt, en is dit naar verwachting? Je valt wel gelijk met de deur in huis met deze vraag. Ik zou graag eerst een stap willen terug gaan en wat dat betreft is het woord "stap" wel een leuke woordspeling, want de stier is gefokt door Enno Stap uit Marknesse. Waar ik bijzonder over te spreken ben is de goede samenwerking met de vereniging Verbeterd Roodbont. Waar ik minder over te spreken ben is het lange traject die de stier heeft moeten doorlopen. De tijd dat het oog viel op Jorgen en de tijd dat er daadwerkelijk sperma beschikbaar was heeft om uiteenlopende redenen (te) lang geduurd. Om dan een antwoord op de eerste de vraag te geven over het huidige gebruik ben ik dik tevreden. De belangstelling voor het gesekste sperma van Jorgen was enorm, zo'n grote vraag in zo'n korte tijd hadden we nog niet eerder bij een Verbeterd Roodbont stier meegemaakt.

2) Er is gesekst sperma gemaakt van Jorgen, wanneer komt een stier hiervoor in aanmerking of juist niet, en is het ook mogelijk om alleen gesekst sperma te maken van een stier? In principe komt elke stier in aanmerking om gesekst sperma te maken, mits er voldoende vraag is vanuit de markt. Dat wil niet zeggen dat er van elke stier gesekst sperma beschikbaar zal komen. Het maken van gesekst sperma is een kostbare aangelegenheid. Indien er nog gesekst sperma beschikbaar is van stieren die eerder geïntroduceerd zijn, zullen wij niet zo snel een nieuwe stier opstarten voor het maken van gesekst

sperma. Verder moet een ejaculaat voldoende groot (volume) zijn om gesekst sperma te kunnen maken.

Bij jonge stieren is vaak in het begin van zijn sperma productie het ejaculaat nog te klein. Je zou ervoor kunnen kiezen om alleen gesekst sperma te maken van een bepaalde stier, maar dat hebben we nog nooit -ongeacht ras- eerder gedaan. Eén van de voorwaarden voor de productie van gesekst sperma is namelijk dat een stier eerst minimaal 6 sprongen voor conventioneel sperma moet hebben gemaakt, voordat hij mag worden aangeboden om te sorteren. Vanuit kosten oogpunt is het dus niet aantrekkelijk om van een Verbeterd Roodbont stier alleen gesekst sperma te laten maken. Bovendien wil niet iedereen gesekst sperma gebruiken. Gesekst sperma vraagt naast een bepaald volume van het ejaculaat ook om een hogere kwaliteit van het sperma. Het kan dus zijn dat een stier wel voldoet aan de eisen voor conventioneel sperma, maar niet voldoet aan de eisen die aan gesekst sperma worden gesteld.

3) Wat voor voorwaarde stelt CRV aan een toekomstige ki stier.

(statussen/leeftijd etc.) Een stier moet kwaliteit hebben en voor een breed gebruik interessant zijn. We hebben een voorkeur voor een baggerbonte stier. Om iedereen zo goed mogelijk te kunnen bedienen hebben we naast een super dikbil stier ook graag een stier die past binnen het BNL. Voor een BNL stier is de verwachtingswaarde voor de binnenbekkenmaten van belang.

Vanuit veterinaire oogpunt hebben we het liefst een stier die afkomstig is van een bedrijf met de hoogste gezondheidsstatus. Voordat de stier naar het KI station kan moet zijn afstamming geverifieerd zijn en beide testikels ingedaald zijn. De veterinaire uitslagen op IBR, BVD, Lepto, Salmonella en Para moeten negatief zijn, maar die uitslagen mogen ook weer niet te oud zijn. Verder mag de stier geen (ring)schurft hebben. In het kader van veilig werken met stieren moet de stier een ring hebben en mag hij geen horens hebben (stompje is geen probleem)

4) Kun je omschrijven hoe het proces/traject van aankomst van stier tot inzetten van sperma verloopt? Wanneer er groen licht is en de stier naar de KI kan moet de stier eerst naar de quarantaine stal. Daar verblijft hij minimaal 4 weken. Het kan gebeuren dat de stier langer in de quarantaine stal moet blijven, omdat hij (vals) positief heeft gescoord voor een bepaald veterinaire onderzoek. De stier zelf hoeft niet altijd positief te scoren, ook wanneer een andere stier in de quarantaine stal positief scoort volgt er een langer verblijf in de quarantaine stal. Wanneer de stier naar de productiestal verplaatst is, kan het echte werk beginnen. Sperma wordt beoordeeld zowel voor- als na invriezen en nadat het sperma goed bevonden is gaat het vervolgens nog 4 weken in aparte quarantaine containers, voordat het sperma mag uitgegeven worden.

5) Er is gekozen voor het maken van een bepaald aantal rietjes sperma. Hoe komt dit tot stand?

6) Is hier een verschil in met stieren uit het verleden, en waarom?

Vraag 5 en 6 voeg ik samen.

Er was al enige tijd geen gesekst sperma beschikbaar van Verbeterd Roodbonte stieren, dus de wens om gesekst sperma te produceren lag er heel duidelijk, zowel bij CRV als bij de vereniging. De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat de inschatting voor de gewenste hoeveelheid gesekst sperma van Jorgen door de vereniging hoger was ingeschat, dan door mij zelf. De vereniging had een vraag ingeschat op een 400- 500 doses gesekst. Maar na een eerste sprong gesekst van 333 doses, vond ik het risico te groot om de stier nog een 2^e sprong te laten maken, met als gevolg om 700 rietjes gesekst te krijgen.

Stieren waarvan al eerder gesekst sperma beschikbaar was gekomen via CRV zijn Adagio, Gertinus en Latorro. Zowel van Adagio en Gertinus heeft het 6 jaar geduurd voordat de voorraad gesekst verkocht was. Dit is voor zowel CRV als de mensen die graag gesekst sperma willen gebruiken niet wenselijk. Overigens was de belangstelling voor Latorro gesekst ook goed, daarvan was de voorraad gesekst in een maand of 4-5 uitverkocht.

Kijken we naar de productie van conventioneel sperma dan hebben we dat ook aangepast in de loop der tijd. Stieren als Groot Rassert 592, Leijenhorst 173 en Groot Rassert 539, hebben destijds 4.000 rietjes conventioneel gemaakt, Latorro 2.500 rietjes en bij Jorgen hadden we besloten om 1.000 rietjes te maken. Het voordeel van minder rietjes per stier is dat je vaker een nieuwe stier kunt introduceren, maar een nadeel is dat de kostprijs per rietje wel omhoog gaat.

7) **Waarom wordt een stier na inzet KI geslacht?** Het mag duidelijk zijn dat er de nodige kosten worden gemaakt door CRV om sperma via KI beschikbaar te krijgen. Het is niet in het belang van CRV (en de leden van de vereniging) dat een voormalige KI stier ook nog verschillende seizoenen als natuurlijk dekkende stier dienst doet bij verschillende veehouders. Binnen een kleine populatie moeten we de invloed van bepaalde stieren beperkt houden zodat we voldoende bloedspreiding behouden. Dit is in het belang van het ras.

8) Heb je nog tips of wil je nog wat kwijt richting de leden/vereniging? Ik vind Verbeterd Roodbont een prachtig ras, waar we met z'n allen trots op mogen zijn. Als KI proberen we zo goed mogelijk invulling te geven om aan de wensen van veehouders te voldoen en doen we ons best om het een beetje betaalbaar te houden. Ook binnen Verbeterd Roodbont geldt dat er zeker geen sprake kan zijn van "one fits for all", maar ik ben er van overtuigd dat we een heel eind komen door een goede samenwerking.

9) Dan nog een persoonlijke vraag; we zien regelmatig mooie foto's van je voorbij komen, doe je dit voor andere rassen ook, of ben je gewoon ook liefhebber van ons mooie ras? Ik ben absoluut een liefhebber van het Verbeterd Roodbont ras. Ik ben opgegroeid met MRIJ koeien, het ras waar Verbeterd Roodbont uit is voortgekomen. Voor mij bestond er 35 jaar geleden in de melkveehouderij maar 1 ras en dat was Holstein. In de loop der tijd ben ik erachter gekomen dat elk ras een bepaalde functie heeft in een bepaald deel van de wereld en dat je niet overal hetzelfde ras kunt houden. Een Nederlands vleesras als Verbeterd Roodbont verdient zeker een plek in Nederland. We kunnen laten zien waar dit vlees vandaan komt en onder welke mooie omstandigheden dit vlees geproduceerd is. Een hogere prijs voor dit vlees zou zeker op z'n plaats zijn.